

Hoe helpen we kwetsbare jongeren
het best verder?

Seminarie « The NEETs need us »

Donderdag, 23 april 2015

Workshop 1 : Naar een efficiënte overgang tussen het schoolstelsel en de arbeidsmarkt

Spreker: Dhr. Massimiliano MASCHERINI, belast met onderzoek bij EUROFOUND, belast met onderzoek over de participatie van jongeren aan de arbeidsmarkt en sociale insluiting.

In 2012 publiceerde hij een cartografie over jongeren die niet aan het werk zijn en ook geen school of opleiding volgen, met hun kenmerken, kostprijs en de politieke antwoorden hierop in Europa.

Na het stadium "school" zou men moeten overgaan op het stadium "werk". Zoals het nu is, kan het tijd in beslag nemen voordat die overgang is gemaakt, en verloopt dit ook niet altijd zonder slag of stoot. Verschillende factoren spelen hierbij een rol: opvoeding, omgeving, persoonlijk karakter enz.

Die studie besluit dat er meer gegevens nodig zijn over de overgangsfase. Men heeft vastgesteld dat er heel wat gegevens voorhanden zijn over de fase voordat iemand aan het werk gaat en over de fase nadat die persoon is toegetreden tot de arbeidsmarkt. Maar niet over de overgangperiode!

Over welke gegevens beschikken we?

Bijvoorbeeld over het aantal studenten dat werkt tijdens hun studies. In de Noord-Europese landen is het aantal studenten dat werkt terwijl ze studeren hoog (bijv. in Denemarken: 40%). In de landen rond de Middellandse Zee zijn er heel weinig studenten die werken tijdens hun studie (heel weinig = 5%). Ook in België is dit percentage relatief laag.

Men beschikt ook over gegevens over het aantal arbeidsuren. Daar waar veel studenten werken, werken ze weinig uren. Daar waar weinig studenten werken, werken ze veel uren.

Hoelang duurt het voordat iemand werk vindt?

In 2009, bij het begin van de crisis, had men in Griekenland 10 maanden nodig om werk te vinden, in Italië 9 maanden. Heel wat jongeren in Duitsland, Nederland, Denemarken hadden

Hoe helpen we kwetsbare jongeren
het best verder?

een job te pakken één jaar nadat ze hun diploma hadden behaald. Hetzelfde zien we in het Verenigd Koninkrijk en in België. In Zuid-Europa, in Spanje en Italië, heeft de helft na een jaar geen werk.

Men stelt dus vast dat er een verband is tussen de landen waar studenten werken tijdens hun studie en de andere landen waar studenten niet werken tijdens hun schoolloopbaan. Door te werken verwerft men vaardigheden, een arbeidsethiek, weet men hoe het erop een werk aan toe gaat en verwerft men waarden in verband met werk.

Maar wat is de kwaliteit van die banen? Een voltijdse baan? Voor onbepaalde duur?

Meer dan 50% van de werkzoekenden vindt een voltijdse baan voor onbepaalde duur. 50% doet tijdelijk interimwerk. Maar er bestaan tal van combinaties. In de Baltische landen heeft bijvoorbeeld 50% een voltijdse baan. In de landen rond de Middellandse Zee heeft 50% deeltijds werk.

De conclusie is dat het combineren van studie en werk een goede zaak is. En in Europa doen meer en meer studenten een vakantiejob.

In de landen rond de Middellandse Zee is de helft van de studenten NEET een jaar na het einde van hun studie. Daarna hebben ze een onzekere job.

Jongeren uit Engelstalige en Scandinavische landen verlaten eerder het ouderlijk nest. In de Zuid-Europese landen verlaten ze het huis op de leeftijd van 26, omwille van culturele factoren en de situatie op de arbeidsmarkt.

Iemand die het ouderlijk nest op jongere leeftijd verlaat, begint ook op jongere leeftijd aan kinderen. Er zijn dus verschillen volgens de landen.

Om toegang tot de arbeidsmarkt mogelijk te maken, zijn er banen nodig. Er zijn dus beleidsmaatregelen nodig om tewerkstelling te vergemakkelijken - zoals de Jongerengarantie - maar om ervoor te zorgen dat jongeren ergens kunnen wonen, zijn er ook woningen nodig enz.

Maar dat is een andere kwestie!

Spreker: Pierre EVRARD, directeur van de Fédération des Centres de Jeunes en milieu populaire (bijv. jeugthuizen, ontmoetings- en wooncentra, ...)

Drie woorden om te onthouden: burger - solidair - actief

Jongeren geven aan dat ze de voorkeur geven aan een begeleiding door een jeugdhuismedewerker (12 tot 26 jaar), zelfs indien die begeleiding over opleiding en tewerkstelling gaat. Waarom? Omdat ze de medewerker van hun jeugdhuis kennen.

Met welke problemen worden die jongeren geconfronteerd?

- Het actief zoeken naar een opleiding en naar werk
- Schrijfvaardigheid
- Mobiliteit, vooral op het platteland
- Ze hebben thuis geen computer of internetverbinding
- Vertrouwen: geen vertrouwen in de instellingen
- Zelfstandigheid

Wat verwachten jongeren op het vlak van opleiding/tewerkstelling?

Een persoonlijke begeleiding om hun rechten en mogelijkheden te kennen op het gebied van opleiding/tewerkstelling.

Welke terugkerende acties worden er georganiseerd voor kwetsbare jongeren?

- Ter beschikking stellen van IT-instrumenten
- Informeren door middel van affiches
- Hulp bij het opstellen van een CV en sollicitatiebrief
- Gezamenlijke workshop rond tewerkstelling
- Persoonlijk en collectief onthaal

Enkele concrete voorbeelden

- Project "Etre solidaire en Wallonie": nadruk op de Franse taal voor nieuwkomers
- Daadwerkelijk vergezellen van jongeren naar instellingen: bijv. de Forem, de Maisons pour l'emploi, interimkantoren, ...
- Opleidingen die leiden tot een attest: bijv. concertbegeleider (Luik)
- Socioprofessionele inschakeling: persoonlijke coaching in partnerschap met de Forem
- Strijd tegen schoolverzuim: met de huiswerkscholen, die vaak een eerste stap zijn om een probleem van schoolverzuim op te lossen
- Straathoekwerkers
- Rijbewijs: bijv. in Doornik: theoretisch, daarna met een voertuig

Hoe helpen we kwetsbare jongeren
het best verder?

Spreker: Xavier HUTSEMEKERS: coördinator van het jeugdhuis La Baraka

Specifieke projecten van La Baraka: jeugdcentrum in Luik, vooral voor nieuwkomers

- Huiswerkschool: vanaf het begin van de lagere school
- Espace Public Numérique (EPN - digitale publieke ruimte): om zelf opzoeken te kunnen doen over de oriëntatie
- Arbeidsmarktintegratie: samenwerking met scholen in de buurt, met de Forem
- Frans: voor nieuwkomers

Belangrijk: een antwoord bieden op de behoeften van die jongeren

- Door middel van stages: jongeren lopen stage in verschillende beroepen (van het jeugdhuis), vooral artikel 60'ers
- Samen met de privésector: simulaties van sollicitatiegesprekken (die werden voorbereid met het jeugdhuis)

Conclusies

- Vraag naar transversaliteit tussen de verschillende ministeries om een algemeen antwoord te bieden op de behoeften van jongeren
- Vraag naar subsidies die werkelijk overeenstemmen met de activiteiten
- Vraag om erkenning en reële ondersteuning

Spreker: François RONVEAUX: directeur van "Jongeren voor de samenleving"

"Jongeren voor de samenleving" biedt jongeren een geïntegreerde overstap naar het actieve leven.

Vzw opgericht in 2007

Doel: te komen tot een federale wet die jongeren de mogelijkheid biedt om zich te engageren in een samenlevingsdienst. Er werken 10 VTE.

Wat is een "samenlevingsdienst"?

- Gericht tot jongeren
- Projecten in dienst van het algemeen belang, gedurende een lange periode en voltijds
- Begeleide opdrachten in acties, afgewisseld met opleidingen met een samenlevingsdimensie
- Steeds op vrijwillige basis
- Steeds ondersteund door de overheid die hun behoeften subsidieert

Bestaat in Duitsland, Italië, Frankrijk.

In België bestaat de "samenlevingsdienst" niet omdat er geen wettelijk kader voor is.

Hoe helpen we kwetsbare jongeren
het best verder?

Het platform biedt alle jongeren tussen 18 en 30 jaar een samenlevingsdienst van 6 maanden, betaald aan x € per dag. Er is een partnerschap met Bruxelles-Formation.

De activiteiten van de samenlevingsdienst worden 4 dagen per week uitgeoefend, bijvoorbeeld in een rusthuis, in huiswerkscholen enz. Op vrijdag worden opleidingen samen met andere jongeren georganiseerd, jongeren die geen NEET-jongeren zijn. Die diversiteit, die opleiding samen met peers is belangrijk,

Merk op dat de "samenlevingsdienst" niet een zoveelste vorm van stage is.

Er is geen selectie.

Iedereen krijgt een attest van deelname.

De "samenlevingsdienst" schept meer duidelijkheid rond het toekomstproject van een persoon, laat hem toe om sociale en professionele vaardigheden te verwerven en is een vorm van socioprofessionele inschakeling.

Volgens de evaluatie die werd gemaakt in Frankrijk, is de "samenlevingsdienst" heel wat interessanter dan eender welke andere stage: 40% van de jongeren is 6 maand na de stage aan het werk.

Het profiel van de jongeren die deelnemen aan de "samenlevingsdienst" ziet er als volgt uit: 59% is laaggeschoold, 54% is van buitenlandse niet-EU herkomst. Een profiel dat dus vrij vergelijkbaar is met dat in Brussel.

Het vooruitzicht: de "samenlevingsdienst" zou een oplossing voor insluiting kunnen zijn. De "samenlevingsdienst" in België heeft een statuut, een wet en ook een financiering nodig.

Film: Interview met jongeren op het einde van hun samenlevingsdienst: hoe evalueren zij die dienst?

Discussie in subgroepen: noem de ideeën of acties die in het bijzonder uw aandacht hebben getrokken en waarop u zich zou kunnen inspireren voor toekomstige acties?

Verslaggever van workshop 1: Dhr. Michel BAR, socioloog

- Tijdsaspect school-werk
  - Verschillen tussen de landen van Noord- en Zuid-Europa
  - Geen cijfers over de trajecten
  - Wanneer men over school spreekt, waarover spreekt men dan? Technisch onderwijs, beroepsonderwijs, algemeen onderwijs?
  - De twee systemen school en werk met elkaar verbinden
  - Wanneer de vaardigheden van de jongeren worden vergroot, is dat dan om de normen van het schoolsysteem te verwerven? om volwassen te worden? voor de arbeidswereld
  - In dit parcours zijn er attesten nodig om dit parcours te wettigen
  - Mobiliteit: niet alle grondgebieden zijn gelijk
  - Belang van begeleiding, mentoraat
  - "Samenlevingsdienst": vertrouwensband tussen de begeleiders en de NEET-jongeren
  - Belang van netwerken, commercieel, niet commercieel
  - De NEET-jongeren opnieuw aansluiting laten vinden bij de instellingen
  - Structurele benadering, want dit brengt financiering met zich mee
  - Belang van een goedgegunstig kader in die levensloop
-